

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ВІННИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ім. М.І.ПИРОГОВА

ЗАТВЕРДЖУЮ

Ректор

Вінницького національного
медичного університету

ім. М.І. Пирогова

В.М. Мороз

« 26 » червня 2019 р.

**ПОЛОЖЕННЯ
ПРО ОРГАНІЗАЦІЮ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ
здобувачів вищої освіти
у Вінницькому національному медичному
університету імені М.І.Пирогова**

Положення розглянуто та
затверджено на засіданні
вченої ради Вінницького
національного медичного
університету ім. М.І.Пирогова.

Протокол № 11 від 26.06 2019 р.

м. Вінниця, 2019 р.

Положення
про організацію самостійної роботи здобувачів вищої освіти
у Вінницькому національному медичному
університеті імені М.І.Пирогова

1. Загальні положення

1.1. Самостійна робота здобувачів вищої освіти є основним засобом засвоєння навчального матеріалу. Вона здійснюється з метою:

- відпрацювання та засвоєння навчального матеріалу, визначеного тематичним планом для самостійних занять;
- закріплення та поглиблення знань, умінь та навичок;
- виконання індивідуальних завдань з навчальних дисциплін (реферати, презентації тощо), наукових і атестаційних робіт;
- підготовки до майбутніх занять та контрольних заходів;
- формування у здобувачів вищої освіти культури розумової праці, самостійності та ініціативи у пошуку та набутті знань.

1.2. Навчальний час, відведений на самостійну роботу здобувача вищої освіти, регламентується робочим навчальним планом і повинен складати не менше ніж 1/3 і не більше 2/3 загального обсягу навчального часу, відведеного на вивчення окремої навчальної дисципліни. Враховуючи, що тижневе навчальне навантаження здобувача вищої освіти складає 32 години, щотижнева самостійна робота повинна складати не менше, ніж 18 (27) годин.

1.3. Зміст самостійної роботи здобувача вищої освіти над конкретною дисципліною визначається робочою програмою навчальної дисципліни, методичними матеріалами, завданнями та вказівками викладача.

1.4. Самостійна робота здобувача вищої освіти забезпечується інформаційно-методичними засобами (підручники, навчально-методичні посібники, конспекти лекцій, комплекти індивідуальних семестрових завдань, комп'ютерні навчальні комплекси, методичні рекомендації з організації самостійної роботи та виконання окремих завдань, які повинні мати також і електронні версії) та матеріально-технічними засобами, передбаченими робочою програмою навчальної дисципліни. Крім того, для самостійної роботи здобувача вищої освіти рекомендується відповідна наукова та професійна монографічна і періодична література.

Методичні матеріали для самостійної роботи здобувачів вищої освіти повинні передбачати можливість проведення самоконтролю.

1.5. Самостійна робота здобувача вищої освіти з вивчення навчального матеріалу з конкретної дисципліни може проходити в бібліотеці університету, навчальних кабінетах, комп'ютерних класах, лабораторіях тощо.

1.6. Для забезпечення належних умов самостійної роботи здобувачів вищої освіти на складному лабораторному обладнанні, у комп'ютерних класах, інших навчальних об'єктах підвищеної складності ця робота може здійснюватися за попередньо складеним графіком під керівництвом викладачів кафедри з наданням необхідної консультації або допомоги.

1.7. Відповідальність за створення умов для проведення самостійної роботи здобувачів вищої освіти покладається на завідувачів кафедрами університету. Облік самостійної роботи здобувачів вищої освіти ведуть викладачі у журналі обліку навчальних занять (розділ обліку самостійної роботи).

1.8. Відповідальність за якість самостійної роботи безпосередньо несе здобувач вищої освіти.

1.9. Виконання індивідуальних завдань з дисципліни, курсових робіт для спеціальності «Медична психологія», опрацювання історії хвороб є невід'ємною складовою самостійної роботи здобувача вищої освіти.

2. Роль і місце самостійної роботи в навчальному процесі

2.1. Однією з генеральних складових Болонського процесу є розробка педагогічних технологій, методик та прийомів, які підвищують ефективність здобувачів вищої освіти в самостійному вивченні програмного матеріалу. Це передбачає різні форми роботи, а саме:

- вивчення програмного матеріалу через класичні форми - бібліотеки, навчально-методичні класи, Інтернет;
- виконання різної форми самостійних індивідуальних робіт - реферати, історії хвороб;
- практичну роботу в лабораторіях, на об'єктах навчальної та виробничої практик.

Враховуючи, що обсяг самостійної роботи може складати 30 - 70 % від загального навчального навантаження, розробка концептуальних засад методики її проведення та організаційних елементів реалізації на різних освітньо-кваліфікаційних рівнях («спеціаліст», «магістр») і формах навчання (денна, заочна), є актуальною, своєчасною та необхідною, як на територіальному рівні, так і у вигляді конкретних методичних розробок.

2.2. На сучасному етапі реформування системи освіти в Україні одне з найважливіших місць займає питання про гуманізацію навчально-виховного процесу. Одним з аспектів гуманізації медичної освіти є планування та організація самостійної роботи здобувачів вищої освіти. Саме самостійна робота дає можливість здобувачеві вищої освіти використати право на свободу вибору (що вивчати?, як?, коли?, де?, яким чином себе контролювати?).

2.3. Правильна організація та планування самостійної роботи дозволяє стимулювати не репродуктивну діяльність, а пошукову, творчу. Під самостійністю слід розуміти не тільки вміння робити самостійні висновки і застосовувати одержані знання в практичній діяльності, але й можливості організувати свою діяльність без сторонньої допомоги.

3. Види самостійної роботи

3.1. В закладах освіти самостійну роботу називають «проектною діяльністю», всі її види «персональними проектами». Самостійне завдання як "персональний проект" ілюструє розвиток наступних кваліфікаційних вимог:

- вміння виявляти проблеми та інтереси соціуму;

- вміння ставити адекватну мету, визначати спадковість завдань; властивість знаходити оптимальні рішення, ефективні засоби й методи для досягнення мети;
- вміння знаходити необхідну інформацію з використанням сучасних технологій, класифікувати й систематизувати її;
- вміння планувати діяльність, уявляючи весь навчальний процес загалом від початку до кінця;
- вміння представляти результати своєї діяльності як в документальному, так і усному вигляді для процедури публічного захисту (презентації); вміння володіти навичками ділового результативного співробітництва.

3.2. Виділено такі види самостійної роботи:

- 1) Робота з підручником, навчальним посібником, дидактичними матеріалами, цифровою інформацією
- 2) Розв'язування ситуаційних задач
- 3) Опанування практичних навичок
- 4) Написання рефератів
- 5) Самостійні спостереження
- 6) Лабораторні роботи
- 7) Дослідницька діяльність
- 8) Написання історій хвороб
- 9) Виконання: домашніх завдань та інших робіт

3.3. Індивідуальні завдання сприяють більш поглибленому вивченню здобувачем вищої освіти теоретичного матеріалу, закріпленню і узагальненню отриманих знань, формуванню вмінь використання знань для комплексного вирішення відповідних професійних завдань. Види, термін виконання і захисту індивідуальних завдань з певних навчальних дисциплін визначаються їх робочими програмами та розкладом занять. Індивідуальні завдання виконуються здобувачами вищої освіти самостійно із забезпеченням необхідних консультацій з боку викладача. Наявність позитивних оцінок, отриманих здобувачем вищої освіти за виконання індивідуальних завдань, є необхідною умовою допущення до семестрового контролю з даної дисципліни.

3.4 Курсові роботи, реферати - це види індивідуальних завдань, які передбачають вирішення конкретних практичних навчальних задач з використанням відомого, а також (або) самостійно вивченого теоретичного матеріалу. Складову частину такої роботи можуть складати програмні продукти та графічний матеріал, який виконується відповідно до чинних нормативних вимог та із застосуванням комп'ютерної графіки.

Ці види індивідуальних завдань повинні сприяти поглибленню і розширенню теоретичних знань здобувачів вищої освіти з окремих тем дисципліни, розвивати навички самостійної роботи з навчальною та науковою літературою.

3.5. Реферати як форма індивідуального завдання рекомендуються для навчальних дисциплін гуманітарного та соціально-економічного циклів.

В одному семестрі кількість рефератів з різних дисциплін не може бути більше трьох. На виконання реферату з дисципліни у робочій програмі навчальної дисципліни необхідно передбачати навчальний час (не менше 10- 15 годин).

Практична підготовка здобувачів вищої освіти є необхідним компонентом професійної підготовки випускників ВНМУ.

3.6. Курсова робота для здобувачів вищої освіти спеціальності «Медицина психологія» з навчальної дисципліни передбачає розробку сукупності документів (розрахунково-пояснювальної або пояснювальної записки, графічного, ілюстративного матеріалу. Вона вирішує конкретну задачу щодо об'єктів діяльності фахівця (технологій, пристроїв, механізмів апаратних та програмних засобів або їх окремих частин, проблемних питань тощо).

3.6.1. Курсова робота виконується здобувачем вищої освіти самостійно під керівництвом викладача згідно із завданням для курсової роботи. На основі набутих з даної та суміжних дисциплін знань та умінь.

3.6.2. Тематика курсових робіт повинна відповідати завданням навчальної дисципліни і тісно пов'язуватися з практичними потребами діяльності майбутнього фахівця.

3.6.3. Мета, завдання та порядок виконання курсових робіт, зміст та обсяг їх окремих частин, а також інші вимоги наводяться у методичних вказівках, які розробляються кафедрами.

3.6.4. В одному семестрі може плануватися не більше трьох курсових робіт. На їх виконання у робочій програмі навчальної дисципліни необхідно передбачати, як правило, від 20 до 40 годин.

3.6.5. захист курсової роботи проводиться перед комісією у складі 2-3 викладачів кафедри, у тому числі і керівника курсової роботи.

3.6.6. Результати захисту курсової роботи оцінюють за чотирибальною шкалою («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»). При отриманні незадовільної оцінки здобувачі вищої освіти за рішенням комісії виконує курсову роботу за новою темою або доопрацьовує попередню роботу .

3.6.7. Здобувачі вищої освіти, який без поважної причини не подав курсову роботу у зазначений термін або не захистив її, вважається таким, що має академічну заборгованість.

3.6.8. Підсумки захисту курсових робіт обговорюються на засіданнях кафедр. Курсові роботи зберігаються протягом одного року.

4. Організація самостійної роботи

4.1. Самостійна робота здобувача вищої освіти забезпечується системою навчально-методичних засобів, передбачених для вивчення конкретної навчальної дисципліни: підручник, навчальні та методичні посібники, конспект лекцій викладача, практикум тощо. Методичні матеріали для самостійної роботи здобувачів вищої освіти повинні передбачати можливість проведення самоконтролю з боку здобувача вищої освіти.

4.2. Для самостійної роботи здобувачеві вищої освіти також рекомендується відповідна наукова та фахова монографічна і періодична

література.

4.3. Самостійна робота здобувача вищої освіти над засвоєнням навчального матеріалу з конкретної дисципліни може виконуватися у бібліотеці університету, навчальних кабінетах, комп'ютерних класах (лабораторіях), а також в домашніх умовах. У необхідних випадках ця робота проводиться відповідно до заздалегідь складеного графіка, що гарантує можливість індивідуального доступу здобувача вищої освіти до потрібних дидактичних засобів. Графік доводиться до відома здобувачів вищої освіти на початку поточного семестру.

4.4. При організації самостійної роботи здобувачів вищої освіти з використанням складного обладнання чи устаткування, складних систем доступу до інформації (наприклад, комп'ютерних баз даних, систем автоматизованого проектування тощо) передбачається можливість отримання необхідної консультації або допомоги з боку фахівця.

4.5. Навчальний матеріал навчальної дисципліни, передбачений робочим навчальним планом для засвоєння здобувачем вищої освіти в процесі самостійної роботи, вноситься на підсумковий контроль поряд з навчальним матеріалом, який опрацьовувався при проведенні навчальних занять.

4.6. Навчально-методичні матеріали з організації самостійної роботи здобувача вищої освіти з певної дисципліни повинні містити такі обов'язкові складові:

- зміст дисципліни (перелік тем, лабораторних, практичних занять та обсяг годин, відведених на їх вивчення, з них на самостійну роботу);
- форми самостійної роботи, які рекомендуються;
- перелік тем, питань і завдань, які здобувачі вищої освіти, повинен опрацювати самостійно. У цьому переліку наводять, у першу чергу, ті теми, що передбаченні типовою програмою з дисципліни, але не включені в аудиторну роботу і не передбачені виконанням курсової роботи та проходженням навчальної чи виробничої практики;
- перелік тем, питань і завдань, що характеризують взаємозв'язок, між окремими процесами, що підкреслюють значимість дисциплін;
- форми контролю знань по самостійній роботі;
- графік опрацювання тем (питань), винесених на самостійне вивчення, та консультацій;
- контрольні питання для самоперевірки, які можуть подаватись у формі тестових завдань;
- список рекомендованої літератури (основна і додаткова).